

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, 2. junija 1932.

Štev. 62.

Pred otvoritvijo ljubljanskega velesejma

Dvanajsti ljubljanski vzorčni velesejm! Ze v tem apostolskem številu je obsežen ves veliki pomen ljubljanskega velesejma. Kajti teh dvanajst rednih velesejmov dokazuje, da so že davno premagane vse začetne težkoče, da ni bilo storjeno z ustanovitvijo ljubljanskega vzorčnega velesejma le polovico dela, temveč že celo dejanje, ker je postal ljubljanski mednarodni vzorčni sejm redna letna prireditelja, ki je naše gospodarstvo sploh ne more več pogrešati. Ta uspeh je tem večji, ker smo videli, da tudi večja mesta od Ljubljane niso mogla organizirati slične gospodarske prireditve, če pa jim je po silnih naporih le uspelo, da so priredili velesejm, potem je bil ta le enkratna prireditelja, ki ni zapustil za seboj nič drugega, ko lep spomin na pokopane nade.

Posebno pomemben pa je sedanji ljubljanski vzorčni velesejm, ker ga ni mogla preprediti niti najtežja gospodarska kriza, niti mu mogla zmanjšati njegovega obsega. V tem zmagovitem kljubovanju gospodarski krizi je tako silna manifestacija konstruktivne sile naših gospodarskih ljudi, da je samo vsled te manifestacije letošnji velesejm popolna zmaga. Je to zmaga one krepke volje, ki je kos vsaki težavi, ki nikdar ne izgubi poguma in ki edina ne podleže oni nevarni psihozi, ki je spremljevalka vsake krize. Ne damo se! Ta zdrav optimizem odmeva iz letošnjega velesejma in v tem optimizmu je tako velika vzpodbuda, da se mora okrepiti vse naše gospodarstvo. Samo malo tega ustvarjajočega optimizma v vseh delih naše prostrane države, samo malo tega optimizma v vseh panogah našega javnega in državnega življenja, pa bo v hipu konec krize daleč za nami.

Nič manjši ko moralni pomen ljubljanskega velesejma pa je tudi njegov materijalni. Kajti dvanajst ljubljanskih velesejmov ni sama paradna revija naših podjetij, temveč to je dvanajst let dela za pridobitev novih trgov našemu blagu. Novi trgi pa pomenijo nove možnosti zaslužka, novo priliko, da se zaposluje ljudi in premaga brezposelnost. Tako je ljubljanski velesejm vsled svojega gospodarskega pomena obenem tudi največjega socialnega pomena.

Ta svoj najodličnejši uspeh pa dviga ljubljanski velesejm vsled tega, ker je po svoji organizaciji najbolj sistematična in najbolj metodična propaganda naših izdelkov in pridelkov. Nazorno, da ne more biti pri kupcu ne oklevanja in ne dvoma, dokazuje, da je kvaliteta našega blaga prvovrstna in zlasti v nekaterih strokah celo pred vsakim tujim blagom. Ze samo vsled te svoje propagande za domače blago že zasluži ljubljanski velesejm vso podporo javnosti in še posebej države, kajti jasno je, da ni ozdravitve jugoslovanskega gospodarstva, če ne bo vsa jugoslovanska javnost kupovala predvsem domače blago. Sele vsled velesejmov pa je omogočeno, da ne ostane geslo: **kupujte domače blago!** — le prazna fraza, temveč da postane dejstvo. Zakaj velesejm ne dokazuje samo vso odlično kvaliteto in nizko ceno domačega blaga, temveč sili tudi domačega podjetnika vsled razstavljenih tujih izdelkov, da vedno bolj izpopolnjuje svoje proizvode, obenem pa mu kaže, kje bi mogla domača produkcija še z uspehom konkurirati s tujo. V tej inicijativni vzpodbudi velesejma je še njegova prav posebna vrednost.

Vsled nadvse uspešne propagande obiskujejo naš velesejm kupci iz vse države, pa tudi iz tujine. Na ta način vrši naš velesejm dve važni funkciji: na eni strani zblizuje vse naše gospodarske ljudi iz vse države ter ustvarja s tem pod-

lago, da se vsi v resnici zavedamo, da je vsa naša država ena velika gospodarska celota, kar je za utrditev državljanske zavesti naravnost odločilne važnosti, na drugi strani pa vrši velesejm s pritegnitvijo številnih tujcev najuspešnejšo propagando za naš tujski promet. Vsak velesejm je aktivna postavka v našem tujskem prometu, vsak velesejm okrepi naše zveze s tujino.

Pa še na nekaj je treba opozoriti, to je velika pestrost ljubljanskega velesejma. Vsak velesejm ima svojo posebno atrakcijo in svojo posebno noto in to kljub svojemu popolnemu strokovnemu licu. To pa vsled tega, ker skrbe prireditelji velesejma vedno za to, da je velesejm v ozkem kontaktu z vsem našim gospodarskim življenjem, vsled česar tudi ni nobene nevarnosti, da bi okostenel ali pa postal nezanimiv. Morda je sploh uspeh našega velesejma v tem, da tako odlično reagira na vsak utrip našega gospodarskega in tudi kulturnega življenja. Posebna zasluga ljubljanskega velesejma je v tem, da je vsak velesejm tudi kulturna pridobitev in s tem pomemben ne samo za naše gospodarstvo, temveč tudi za vse naše narodno življenje. Prav v tem pogledu kaže naš velesejm tako lepe uspehe, kakor le redko kdaj katerikoli drugi velesejm. Je pač ljubljanski vele-

sejm pravi narodni velesejm v najboljšem pomenu besede.

Vseh teh lepih uspehov pa ljubljanski vzorčni sejm ne bi dosegel, če ne bi njegovi prireditelji s takšno idealno požrtvovalnostjo posvetili vse svoje sile organizaciji velesejma. Dvanajst let se že nekateri naši požrtvovalni ljudje leto za letom udeležujejo kot prireditelji velesejma in čeprav v vsej tej dolgi dobi niso dobili nobene nagrade, pač pa doživeli tem več grde zavisti, je vendar ostala njih dobra volja nezmanjšana. Ne bi pravilno ocenili ljubljanskega velesejma, če ne bi izrekli tudi vsega svojega priznanja prirediteljem velesejma.

Zopet se odprva ljubljanski velesejm, zapet dobiva s tem vse naše gospodarstvo nov impulz in novo možnost napredka. Naj bi znala vsa naša javnost dobro izrabiti to možnost, naj bi se zlasti navzela onega optimizma, ki je ustvaril prvi ljubljanski velesejm in za njim vse druge do današnjega dvanajstega. Potem bo tudi naša javnost storila svojo dolžnost, kajti na velesejmu se bo mogla prepričati, da so prireditelji izvršili svojo do vrha. Njih zgledu naj sledi javnost in takoj bo z napredkom našega gospodarstva tudi vse drugo boljše.

Dvanajsti ljubljanski vzorčni velesejm kot nov dokaz naše nezlomljive volje k napredku, bodi pozdravljen!

Pred zasedanjem davčnih odborov

Pripravljalna dela za odmero pridobnine za l. 1932, so že ponekod toliko napredovala, da je pričakovati, da bodo davčni odbori, ki naj ocenijo dohodek, kmalu sklicani na zasedanje. Ponekod so davčne uprave že razgrnile sezname ocen, katere nameravajo predlagati. Iz teh seznamov se vidi, da se poslabšanje pridobninskih prilik v l. 1931, ni dosti upoštevalo.

Neki gremij nam v tem oziru piše: »Na svoje presenečenje so obrtniki in trgovci opazili, da je ocenitev čistega dohodka za davčno leto 1932, v veliki večini slučajev občutno višja ko ocenitev za l. 1931. Znano pa je vsem, da so trgovski in obrtniški posli v preteklem letu nazadovali za 40—50% in da se je temu primerno nujno moral znižati tudi čisti dohodek, ki prihaja za pridobnino v pošte. To dejstvo je upoštevala tudi državna uprava ter je v proračunu za 1932/1933 predvidevala primerno znižanje vseh davčnih dohodkov. Poviševanje ocene je torej v ostrem nasprotju s tem in z dejstvom, da so dohodki trgovcev in obrtnikov silno nazadovali in da so obratni stroški in obratni dohodki ostali na prejšnji višini. Trgovci in obrtniki so v redu vložili svoje davčne prijave, vendar pa se davčna uprava na nje prav nič ne ozira.«

Enaka in podobna poročila smo prejeli tudi od drugih strani. Vsa poročila kažejo, da so davčne uprave prezrle ekspozice gospoda ministra za finance, katerega je podal v Narodni skupščini ob razpravi državnega proračuna. V svojem tiskanem ekspoziciju je g. minister najavil, da zniža predvideni donos pridobnine za 20 milijonov in utemeljil to sledeče: »Ovo smanjenje dolazi usled opšte privredne krize, koja se najosetljivije ogleda in pokazuje baš na ovom poreskom obliku... Kako je privredna kriza dostigla svoju najveću oštrinu u ovoj godini, koja će služiti za osnov razreza tekovine u godini 1932, to se mora u sledećoj godini očekivati još veće podbacivanje na ovom poreskom obliku.« To so tehtne besede iz najmerodajnejšega mesta za naše davčne uprave.

Na drugi strani pa moramo priznati, da so proračun in z njim zvezane izjave samo kalkulacija, kakšni bodo dohodki, vendar pa je izjava ne glede na to dejstvo konkretizirana tako, da jasno priznava težak položaj našega gospodarstva v pre-

teklem letu, ki mora priti do izraza tudi v priredbi pridobnine za tekoče leto, v katerem tvori osnovo lanskoletni donos.

Z ozirom na tendenco, da se navzlic nepobitno dokazanemu poslabšanju gospodarskih prilik ocena dohodkov in s tem tudi davek če že ne povzra, pa vsaj obdrži na dosedajni višini, je v tekočem letu potrebna posebna opreznost od strani davkoplačevalcev. Njihov lasten interes jim nujno veleva, da se brigajo za odmero najpreje s tem, da se ob pravem času pripravijo iz seznamov nameranih ocen, kakšen predlog stavi davčna uprava za njihovo obdavčitev in da se po potrebi udeležijo razprave pred davčnim odborom, kadar pride na vrsto njihova obdavčba, da morejo tudi ustno zagovarjati svojo prijavo in dati davčnemu odboru neposredno pojasnila, ki so važna za presojo njihovih dohodninskih razmer. To je tem bolj potrebno, ker po toči zvoniti je prepozno.

POZOR POTNIKI V INOZEMSTVO!

Generalno ravnateljstvo avstrijskih železnih železnic je ukinito izdajanje vozovnic za inozemstvo, ter si morajo potniki kupiti te vozovnice v potovalnih pisarnah.

Vsled nedavne objave, da tudi naše železniške postaje do nadaljnjega ne morejo izdajati vozniških kart v direktnem prometu z inozemstvom, je med publiko zavladalo mnenje, da se za inozemstvo sploh ne more dobiti vozovnic.

Vsled tega opozarja Zveza za tujski promet vse potujoče občinstvo, da njen potniški urad »Putnik«, Dunajska c. 1, izdaja ravno tako kot do sedaj vse vozovnice za inozemstvo, po izvirnih cenah brez doplačila in brez vsake omejitve.

PREDAVANJE O POLJSKI

Svetnik generalnega konzulata Poljske republike v Zagrebu g. dr. T. Lubaczewski bo predaval v petek, dne 3. junija t. l. ob pol 9. uri zvečer v posvetovalnici Zbornice TOI (Beethovnova ul. 10, pritličje, desno) o gospodarskem položaju Poljske in o gospodarskih odnosih med Poljsko in Jugoslavijo. Na predavanje opozarjamo vse naše interesente z vabilom, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

Plačevanje obvez napram inozemstvu

Z naredbo z dne 28. marca 1932 je ministarstvo za finance odredilo, da se obveze napram inozemstvu za uvoženo blago poravnava preko pooblaščenih bank s pologom vstreznega iznosa dinarjev na »začasno vezan račun« dinarjev inozemskega upnika. Ta odredba je prvotno veljala do konca meseca aprila t. l., se je pa pozneje podaljšala tudi za mesec maj t. l. in sedaj še za mesec junij t. l. Podaljšanje za mesec junij se je izvršilo z naredbo, ki se glasi:

Plačilo obvez napram inozemstvu, in sicer: po odobritvi Narodne banke za uvoženo blago do 31. decembra 1931, od 1. januarja 1932 pa po rednih uvoznih dokumentih, v kolikor dosejajo roki, se more izvrševati po pooblaščenih bankah s polaganjem odgovarjajočega zneska na »začasno vezani« dinarski račun inozemskega upnika s tem, da je treba predložiti vse dokumente, ki so doslej bili potrebni za stavljenje dinarjev na svobodni račun inozemcev. O vseh tako položenih vsotah morajo banke takoj obvestiti Narodno banko.

Na ta način se morejo izplačevati po zakonski pariteti tudi menice, in sicer tudi one, ki so plačljive v efektivni tuji valuti ali čeku na pokaz, izstavljen na katerikoli tuji kraj.

Na isti način se bodo knjižili pri pooblaščenih bankah tudi zneski, ki pripadajo inozemstvu od kuponov ter od amortiziranih in prodanih vrednostnih papirjev in v vseh drugih slučajih, za katere je treba imeti predhodno dovoljenje ministrstva za finance.

Tudi Poštna hranilnica bo postopala na isti način s čekovnimi računi inozemcev.

Te »začasno vezane« dinarske terjatve se morejo do osvoboditve in prenosa na svobodne dinarske terjatve porabiti samo za plačila v državi, ne morejo pa se porabiti za zavarovanje valute ob izvozu iz države.

OBISKOVALCEM XII. LJUBLJANSKEGA VELESEJMA OD 4. DO 13. JUNIJA 1932.

Uprava Ljubljanskega velesejma je tudi letos kakor druga leta izdala permanentne legitimacije in sicer po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične voznine pri potovanju na velesejm in na povratku. Na odhodni postaji je treba kupiti celovozno karto in istočasno dati žigosati legitimacijo. Velesejm obisk potrdi, nakar se da pri povratku žigosati na postajni blagajni v Ljubljani legitimacijo, vozni listek pa velja potem za brezplačno vožnjo nazaj. Zato pri odhodu ne oddajte karte postajnemu vratarju, ampak jo dobro shranite. Legitimacija mora biti od imetnika lastnoročno podpisana, Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih po celi državi, narobe se pa lahko z dopisnico pri velesejemskem uradu. Za zdrava in poceni stanovanja v hotelih in privatno je preskrbljeno.

Devizne olajšave za tujski promet. Po naših informacijah se začno v par dneh pogajanja med Avstrijo in našo državo, da se sklene poseben sporazum za priznanje medsebojnih olajšav v deviznem prometu za tujski promet vsaj v obsegu, kakor je bil pred kratkim dogovorjen med Avstrijo in Češkoslovaško. V interesu neoviranega tujškega prometa bi bilo želeto, da se vprašanje deviznih olajšav čimpreje zadovoljivo uredi.

Grška uvozna carina se povzra. Po obvestilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je grški finančni minister zvišal na podlagi čl. 1. zakona o kontingentanju uvoza itd. tečaj zlate drahme s 15 na 20, odnosno na 22 papirnatih drahme. S tem se zviša uvozna carina na posamezne predmete za 30, odnosno za 50 odstotkov. To zvišanje uvozne carine je stopilo v veljavo 20. maja t. l.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Novi trgovinski sporazum z Italijo

1. t. m. je stopil v veljavo dne 25. aprila t. l. sklenjeni naknadni trgovinski sporazum k trgovinski pogodbi z Italijo z dne 14. julija 1924. Vaš dopisnik se je obrnil na ministra za trgovino in industrijo ter ga prosil za pojasnila o tem sporazumu z ozirom na posebno važnost trgovinskih odnošajev med Jugoslavijo in Italijo za Dravsko banovino. Gospod minister mu je v nevezanem razgovoru pojasnil pomen tega sporazuma za nadaljnje jugoslovensko-italijanske gospodarske odnošaje ter v glavnem izjavil naslednje:

Znano je, da je italijanska vlada lanske leto pozvala jugoslovansko vlado, naj bi se pričela pogajanja v svrhu revizije italijanske uvozne carine na uvoz živine in drugih agrarnih pridelkov. Revizijo je želela Italija zaradi svojih razmeroma nizkih zaščitnih carin in v želji, da dvigne cene teh proizvodov v Italiji. Mi smo ta predlog sprejeli, ker smo predpostavljali, da se bomo o tem lahko sporazumeli in tako izognili odpovedi trgovinske pogodbe, do česar bi neizogibno prišlo, če bi Jugoslavija ne pristala na željo Italije glede revizije nekaterih carin. V tem primeru bi mnogo težje prišlo do sporazuma.

Pogajanja, ki so se vršila, pa se niso gibala samo v ozkem okviru revizije tarifnega dela trgovinske pogodbe, nego je v teku pogajanj prišla do izraza obojestranska želja za čim tesnejše gospodarsko zblizanje, kakor tudi vprašanje najbolj primerenih sredstev za sistematično sodelovanje. Spričo tega so pogajanja rezultirala v dveh posebnih aktih, od katerih predstavlja eden naknadni sporazum k trgovinski pogodbi od leta 1924 z revidiranim carinskim delom pogodbe, dočim vsebuje drugi akt protokol o stalnem gospodarskem odboru, ki ima nalogo in dolžnost delati za čim tesnejše gospodarsko zblizanje med obema državama.

Naknadni sporazum obsega revidirane uvozne carine in to tako za živino in druge agrarne pridelke pri uvozu v Italijo kakor tudi spremenjene carine za gotove industrijske izdelke in drugo blago pri uvozu v našo državo. Italija je zahtevala povišanje dosedanjih svojih uvoznih carin na konje, govedo, teleta, svinje, sveže in predelano meso in nekatere druge agrarne proizvode. Dasiravno ta povišanja niso znatna, vendar nimajo prohibitivnega značaja, marveč imajo predvsem namen izboljšanje cen na notranjem italijanskem trgu, ne pa da bi se omejil uvoz, ker mora Italija tudi v bodoče računati na znaten uvoz živine in drugih poljskih pridelkov.

Naknadni sporazum vsebuje tudi gotove spremembe v naši carinski tarifi, tako da se je tudi z naše strani revidirala carinska tarifa za nekatere vrste italijanskega blaga, ki se uvažajo v našo državo. Mi smo to storili namenoma, da bi na ta način tudi s svoje strani doprinesli k izboljšanju italijanske bilance v trgovini z našo državo ter se tako izognili nadaljnjim revizijam trgovinske pogodbe, vendar pa smo dosegli gotove izmenjave v našo korist, ker so nekatere s prejšnjim sporazumom vezane carine, ki interesirajo naše poljedelstvo (moka, olje) in našo tekstilno industrijo, industrijo za predelavo kože itd., sedaj povišane. Niti ena naša uvozna carina ni bila znižana.

Mnogo važnejše pri vsej stvari pa je, da sta se obe državi sporazumeli, da bosta tudi v bodoče ohranili dosedanji režim svobodnega in neoviranega prometa blaga ter se obenem dogovorili, da se bosta tudi v bodoče izognili vsem omejitvam in otežkočanjem potom kontingentiranja uvoza, deviznih prepovedi in sploh vseh sredstev, ki danes v največji meri ovirajo normalno izmenjavo blaga in napravijo iluzorno vsako, pa tudi najboljšo trgovinsko pogodbo. V tem pogledu sta Italija in Jugoslavija danes v edinstvenem položaju ker sta v času splošnega omejevanja uvoza svedčano izjavili, da bosta tudi v bodoče ohranili režim svobodne trgovine. Obe državi sta medsebojno sklenili, da se enostavno odrečeta vsakemu favoriziranju izvoza in omejevanju uvoza v medsebojnem prometu.

Kakor že omenjeno, se drugi protokol nanaša na osnove stalnega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora; to ne dopolnjuje samo naknadnega sporazuma k trgovinski pogodbi, marveč ustvarja novo široko polje nadaljnjega sodelovanja v smislu čim tesnejšega gospodarskega zblizanja. Dve državi, ki se tako srečno in prirodno dopolnjujeta na gospodarskem polju in ki imata vse pogoje za medseboj-

no izmenjavo dobrin, se bosta s tem gospodarsko še bolj ojačali in bosta tako še lažje našli primerna pčta za medsebojno zblizanje in za rešitev vseh še odprtih vprašanj v atmosferi medsebojnega zaupanja. Ta gospodarski odbor bo gotovo ustvaril med obema državama gospodarsko stabilnost in s tem obenem pripomogel do boljšega razumevanja medsebojnih potreb.

Zašto mišlim, je končal minister, »da lahko z zaupanjem gledamo na bodoči razvoj naših gospodarskih odnošajev z Italijo. Naša obojestranska naloga je, da ta, s tem naknadnim sporazumom in z ustanovitvijo skupnega gospodarskega odbora ustvarjeni položaj izkoristimo za sistematično in dobro premišljeno delo za čim tesnejše medsebojno zblizanje. Medsebojno gospodarsko se dopolnjuje in z ohranitvijo režima svobodne trgovine bosta Jugoslavija in Italija na tej poti mnogo lažje uspeli, kakor katerekoli druge države.«

Glavna določila novega sporazuma so:
Kraljevina Italija se odrekla pogodbenim carinam, ki jih je naša država dala v dosedanji pogodbi, in sicer na konzerve iz paradiznikov (tar. št. 9., iz točke 2.; dosedanja pog. carina 17 zl. Din na 100 kg), na žitne moke (tar. št. 103; dosed. pog. carina 8 zl. Din), na olje od repice (tar. št. 104., točka 1.; dosedanja pog. carina 30 zl. Din), na konzerve iz paradiznikov v hermetično zaprtih posodah (iz tar. št. 143., točka 1.; dosed. pogodb. carina 50 zl. Din) in na usnjene rokavice, tudi v zvezi s tekstilno tvarino (tar. št. 375, točki 1. in 2.; dosed. pogodb. carina 1500 odn. 900 zl. Din). Ker so na gornje predmete ukinjene pogodbeno vezane carine, lahko naša država bolje zaščiti našo domačo produkcijo in uveljavi prvotne avtonomne ali pa uvede višje uvozne carine.

Pogodbene carine, določene v dosedanji pogodbi se spremenijo v naslednjih točkah. Pogodbena carina na olje iz sončnice, sezamovega semena, maka, bukovega žira, zemeljskega oreha in na ostala masna olja (tar. št. 104/2) se poviša od 30 na 40 zl. Din. Pogodbena carina na žamet, pliš in druge podobne tvarine (tar. št. 278) se zniža od 220 na 200 zl. Din). Pogodbena carina na tkanine iz jute, ki imajo 18 niti in manj v votku in snutku na 1 cm² (tar. št. 296/1a) se poviša od 25 na 28 zl. Din, carina na vreče (tar. št. 305) pa od 32 na 35 zl. Din. Končno se poviša pogodbena carina na gume od koroza — rastlinske slonovine (tar. št. 419) od 170 na 200 zl. Din.

Italijanske pogodbene carine, priznane v dosedanji pogodbi, se spremenijo v naslednjih točkah: Italijanska carina na konje vstevši žrebeta in kobile (tar. št. 1 b italijanske tarife) se poviša od 75 na 700 lir za glavo. Carina na govedo (po tar. št. 4., 5. in 6.) znaša odslej enotno 350 lir za glavo (doslej goveda 15, biki 20 lir). Po pripombi k tej točki spadajo v pogodbeno postopanje po gornji carini voli, krave in biki, ki so izgubili več kakor 4 mlečnike. Novo je določena pogodbena carina na junce in junice (tar. št. 7.) v višini 240 lir za glavo ter na teleta (tar. št. 8.) v višini 200 lir za tele preko 150 kg in 120 lir za tele do 150 kg (teleta morajo imeti mlečnike). Carina na živali ovčje pasme (tar. št. 9.) se poviša od 3 na 11 lir za glavo. Pogodbena carina na svinje nad 20 in do 110 kg (tar. št. 11 b) se poviša od 10 na 110 lir za glavo; pogodbena carina na živo perutnino (tar. št. 12) se poviša od 5 na 10 lir za 100 kg s koeficientom 0,2, za zaklano perutnino (tar. št. 18 a) pa od 5 na 100 lir za 100 kg s koeficientom 0,7.

Nadalje se poviša pogodbena carina na nepredelano meso, izvzemši od perutnine, divjačine, kuncev (tar. št. 19) od sedanjih 5 lir s koeficientom 0,5 na 100 lir s koeficientom 0,4. Novo je določena pogodbena carina na jajca (tar. št. 24.) v višini 103,60 lire za 100 kg s koeficientom 0,4. Pogodbena carina na suho stročje povrtnino v zrnu (tar. št. 74) se poviša od 1,50 lir na 5,50 lire. Krompir ostane prost. Pogodbena carina na suhe češplje se spremeni tako, da se za letni kontingent od 10.000 kvintalov in za blago provenijence »Bisticca« določi carina na 7,35 lir za kvintal.

Carina na suhe gobe (tar. št. 100) je določena na 55 lir za 100 kg (doslej 15). Novo je določena pogodbena carina na mineralne vode, ki znaša za prirodne zdravilne vode (Radenski zdravilni vrelec, Rogški Donati in Styria vrelec) 11 lir, za ostale (Radenski kraljevi in Gizela vrelec, Vukoviški vrelec, Arandjelovac in sisaški

Vsak trgovec,
obrtnik,
gospodar,
gospodinja poseti

XII. LJUBLJANSKI VELESEJEM 4.—13. junija 1932.

Zakaj?

Ker nudi največji pregled vseh potrebščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, polovično vožnjo na železnici, popust na parobrodih.

700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča.

Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijelna razstava Poljske republike, higijska razstava, razstava perutnine in kuncev, tujsko-prometna razstava, razstava Prijateljev prirode v stanovanju.

Legitimacije po Din 30.— se dobe pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in biljetarnah „Putnika“.

Prenočišča preskrbljena.

Iz naših organizacij

Trgovci in prijavi obrtnih pravic. Združenje trgovcev v Ljubljani, kakor tudi za ljubljansko okolico opozarja ponovno vse gg. člane, da poteče rok za prijavo obrti dne 9. t. m. Zato naj vsi, ki še niso prijavi svoje obrti, do navedenega dne to store. Uprava združenja.

Trgovci iz ljubljanske okolice imajo v sredo dne 8. t. m. ob 8. uri zjutraj v Trgovskemu domu svoj redni letni občni zbor, na katerega se uljudno vabijo. Uprava združenja trgovcev.

Pomudbe. poupraševanja

TVRDKA »EMMERICHER MASCHINEN-FABRIK & EISENGLESSEREI, G. m. b. H. EMMERICHER, išče zastopnika v Dravski banovini, oziroma v Jugoslaviji za razpečevanje strojev za praženje kave.

TVRDKA »MONTANA« BEOGRADSKA LIVNICA METALA, BEOGRAD, Kralja Petra br. 62 se zanima za nakup večje količine zabojev.

NISSIM M. RUBEN, BEOGRAD, Kralja Petra ul. br. 42 se zanima za zastopstvo tukajšnjih industrijskih podjetij (vseh strok) za Beograd, eventualno tudi za južno Srbijo.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Kdor dela za svoje glasilo, dela najuspešnejše za koristi svojega stanu in samega sebe.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

DOBAVA KRUHA IN MESA ZA JETNIŠNICO V LJUBLJANI

Uprava jetnišnice v Ljubljani razpisuje dobavo kruha in mesa za čas od 1. julija do 30. septembra t. l. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri tej upravi do 13. junija ob 12. uri, kjer so vsi potrebni podatki na vpogled.

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno, postrežba točna

TELEFON 34-76

vrelec) 22 lir od 100 kilogramov. Nove so še pogodbene carine na svinjsko mast (tar. št. 129) 100 lir s koeficientom 0,5 in na slanino (tar. št. 130) 100 lir s koeficientom 0,8. Končno se poviša pogodbena carina na cement (tar. št. 569 b) od 1,25 lire s koeficientom 0,4 na 4,58 lire s koeficientom 0,4.

Dopolnilni sporazum bo ostal v veljavi eno leto, potem pa se bo lahko odpovedal na 6 mesecev.

Po svetu

Devizne dodelitve za importe v Nemčiji so za mesec junij na novo reducirane.

Evropska Donavska komisija je praznovala te dni svojo 75letnico. Zadevni svečanosti v Sulini (ustje Donave) je prisostvoval tudi rumunski kralj.

Avtomobilov v Avstriji je bilo na koncu preteklega leta nad 76.000, to je desetkrat več kot leta 1919. Lani se je njih število pomnožilo za 8000 ali za 11,8%.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je bil 23. maja v znesku 5850 milijonov Kč krit s 40,5 odstotki.

Mitropa, srednjeevropska družba spalnih vagonov, je imela v poslovnem letu 1930-31 za 8 milijonov mark manj obratnih dohodkov kot v letu prej (35:21 : 43:33). Dividende ni, leto prej 5%, zguba znaša 261.000 mark.

Turčija si bo zgradila veliko sladkorno tovarno; na producente sladkorne pese je izšel poziv, naj se intenzivno pečajo z njeno kulturo, da je ne bo treba uvažati iz inozemstva.

Danska hoče z 31. avgustom odpraviti prisilno devizno gospodarstvo.

General Motors izkazuje za prvo letošnje četrtletje 7,3 mil. dol. čistega dobička proti 28,2 v isti lanskoli dobi. Prodaja je padla od 218,2 na 149,7 mil. dol.

Mednarodna petrolejska konferenca v New Yorku se bliža zaključku; z Rusi se je dosegel sporazum, in bo Rusija prodala vsako leto 5,3 mil. ton nafte angleškim in ameriškim koncernom.

Francoska banka je svoje zlate zaloge zopet nekoliko zvišala, in znašajo sedaj 78.900 milijonov frankov.

Prvi prosti trg z živili v Leningradu je bil otvorjen te dni. Kmetje so prodajali po precej višjih cenah kot so uradne, a promet je bil vseeno živahen.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil z žiro-obveznostmi vred po zadnjem izkazu Narodne banke v znesku 1101 mil. šil. krit z 20,6 odstotki.

Danska je znižala z veljavnostjo od 30. maja obrestno mero od 5 odstotkov na štiri.

Inozemski delavci v Rumuniji, ki so se doselili v Rumunijo po letu 1925, bodo morali vsi oditi, ker brezposelnost stalno narašča.

Nemške železnice so z veljavnostjo od 1. junija vozne cene precej znižale.

Za vpklic mednarodne vrednotne konference se zavzemajo ameriški bančni krogi in hočejo pregovoriti predsednika Hoovera, da jo skliče.

Tovarna cementa v Bločinu (Slavonija) izkazuje čisti dobiček 8.400.000 Din, kar je spričo njene osnovne glavnice v znesku 40.500.000 Din zelo veliko. Rezerve so izkazane z 51 milijoni Din.

Avstrijske devizne naredbe bodo v zvezi z napovedanim transfermatorijem popolnoma nove urejene.

Ogrski izvoz je letos tako padel, da bi vsakratni mesečni izvoz ne kril nitj obresti inozemskih dolgov, tudi če bi uvoz popolnoma prenehal.

Zivinoreja v Ogrski se bori z največjimi težkočami. Ker krme ni mogoče dobiti, so v mnogih krajih poklali in prodali velike množine živine, kar bo imelo za kmeta seveda prav slabe posledice.

Uvozne omejitve Švice napram Jugoslaviji se ticejo sadja in jagod, za katere velja carinski pribitek 20 švic. frankov za metrski stot.

Novosadska zbornica za TOI ne bo odpravljena, kot so krožile vesti, temveč ostane.

Bosanske gozde bodo deloma očistili škodljivcev, pri čemer bodo uporabljali tudi prašenje z aeroplanov.

Cena železa na svetovnem trgu je padla na novo globinsko točko. Od vsepovsod poročajo o produkcijskih omejitvah, ki pa še ne bodo zadostovale.

V Latviji bodo zgradili novo sladkorno tovarno, ki bo že tretja v tej majhni državi.

Alpine Montan bo čisti dobiček v znesku 4,45 mil. šil. porabila za odpise in ne bo razdelila nobene dividende.

Družba Sueškega prekopa izkazuje za preteklo leto 564,8 mil. frankov čistega dobička proti 714,5 milijonom za leto 1930. Seveda je tudi dividenda manjša kot je bila lani.

Japonske borze v Tokiu, Osaki, Kobe in Nagoyi so zaprte; Japonska banka je napravila vse potrebno, da prepreči run na svojo blagajno.

Občni zbor gremija trgovcev v Brežicah

Dne 30. maja se je vršil v gremijalnih prostorih v Narodnem domu v Brežicah XII. redni letni občni zbor gremija trgovcev za srez Brežice. Zborovanje je vodil načelnik g. Anton Umek, ki je podal po prečitani zapisnika zadnjega občnega zbora, poročilo o delovanju gremija v preteklem letu. Iz tega poročila posnemamo, da je gremijalno načelstvo obveščalo člane redno o najvažnejših izpremembah, ki jih je prinesel novi obrtni zakon. Gremij se je mnogo boril proti neupravičenemu trgovanju. Konec preteklega leta je znašalo število članov 177, pomočnikov 60 in 65 vajencev.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Gregl I., izkazuje, da je imel gremij v preteklem letu 20.211'05 Din dohodkov in 28.648'95 Din izdatkov. Premoženje gremija znaša 50.000 Din. Načelstvu je bil soglasno podeljen absolutorij, nakar se je vršila debata o proračunu za tekoče leto. Proračun predvideva pot, ko so se iz predloga proračuna izvirgle postavke glede nadaljevalnega šolstva, katere naj gremij v bodoče posebej vodi, 13.930 dohodkov in 11.220 Din izdatkov. Subvencija za nadaljevalno šolo v Brežicah in v Sevnici se je določila na 4000 Din, ki se na obe šoli enakomerno porazdeli. Gremijalna članska doklada je ostala neizpremenjena in se bo v okviru proračuna porazdelila na članstvo po davčnem predpisu.

Prešlo se je nato na preosnovanje gremija po novem obrtnem zakonu. Tajnik Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiser je obrazložil najvažnejše določbe novega obrtnega zakona tako glede usposobljenosti, stanovske organizacije, krošnjarstva, posečanja zasebnikov po pot-

nikih, izdaje poslovnih knjižic, nadzorstva nad združenji, izdaje obrtnih listov po novem obrtnem zakonu in glede branjerij. Poudarjal je važnost preosnovanja gremija v združenje, ki naj prinese v organizacijo novih svežih moči in novo živahnejše delovanje.

Ker funkcijska doba sedanjega gremijalnega načelstva še ni potekla, je prevzelo posle uprave združenja dosedanje gremijalno načelstvo z g. Antonom Umekom na čelu.

Izvršile pa so se po določilih novega obrtnega zakona volitve nadzorstvenega odbora in so bili izvoljeni za člane gg. Ban, Vrenko in Senica, za namestnike pa gg. Škerl, Božičnik in Kostevc.

Zvezni tajnik g. I. Kaiser je poročal nato o novih pravilih združenja in obrazložil najvažnejše določbe teh pravil, ki so bila nato brez debate soglasno odobrena.

Razpravljalo se je končno še o izvedbi obligatornega bolniškega in starostnega zavarovanja. O potrebi izvedbe socialnega zavarovanja za trgovstvo in o določbah novega obrtnega zakona, ki se tičejo osnovanja bolniških blagajin pri združenjih, je poročal zvezni tajnik g. I. Kaiser. Občni zbor se je soglasno izrekel za izvedbo obligatornega socialnega zavarovanja. Sklep občnega zbora postane pravomočen, če se bo izjavilo polovico članov združenja za osnovanje zavarovanja.

Po kratki debati pri »Raznoterostih« je častni član gremija g. Frece pozival zborovalce k živahnemu delu v organizaciji, nakar je načelnik g. Anton Umek zaključil živahno in lepo uspešno zborovanje.

Izvoz našega lesa v Alžir

Na podlagi dekreta francoske vlade z dne 31. decembra 1931 o kontingentiranju uvoza lesa v Francijo in Alžir je bil izdal generalni guverner Alžira dekret, ki določa globalni kontingent za uvoz lesa v Alžir. Ta kontingent znaša 18.000 ton za prvo tromesečje 1932.

Ker je tak način globalnega kontingentiranja uvoza našega lesa v Francijo neugoden za naše izvoznike, se je minister za gozdove in rudnike obrnil v začetku aprila t. l. na predsednika ministrskega sveta s prošnjo, naj bi se dosegla izprememba dekreta alžirskega guvernerja, tako da bi se kontingenti, če se že uvedejo, obračunavali individualno za vsako izvozniko državo, in da bi se Jugoslaviji dovolil letni kontingent in isti višini, ki je bila določena oktobra lanskega leta v Parizu na konferenci zastopnikov francoske vlade in zastopnikov našega ministrstva za gozdove in rudnike ter prizadetih korporacij iz naše države.

Po zaslugi te intervencije se dosedanji dekret o kontingentiranju uvoza lesa v Alžir z novim dekretom alžirskega guvernerja izpremeni. Ta dekret uveljavlja sistem posebnih kontingentov ob indivi-

dualnih dovoljenjih za uvoz, ki jih bo dajala posebna, v ta namen ustanovljena komisija. Za drugo tromesečje t. l. so kontingenti dovoljenega uvoza lesa v Alžir takole razdeljeni:

Nemčija 99 ton, USA 834 ton, Italija 273 ton, Poljska 884 ton, Rumunija 1075 ton, Švedska 4288 ton, Češkoslovaška 174 ton, Jugoslavija 12.638 ton, vse ostale države 1000 ton. Kontingenta za Holandijo in Finsko sta že za vse leto 1932, kontingenta za Rumunijo in Češkoslovaško pa za drugo tromesečje popolnoma izčrpana.

Kontingenti za uvoz lesa v Alžir se bodo v bodoče določevali ob koncu vsakega tromesečja. Pri tej priliki se bo ugotovilo, ali je bil kateri kontingent prekoračen ali pa še neizčrpan. Neizčrpani kontingenti lesa iz posameznih držav preidejo avtomatično v naslednje tromesečje, in se za toliko povečajo, med tem ko se prekoračeni kontingent v naslednjem tromesečju za prebitek zmanjša. Alžirski uvozniki lesa bodo po odredbi alžirskega guvernerja svoje potrebe po lesu sporočili alžirski vladi. Te potrebe bo proučila posebna komisija, ki bo presodila in odločala glede individualnih dovoljenj za uvoz lesa v Alžir.

Gospodarstvo Ogrske v svetovni krizi

Predsednik centrale ogrskih delodajalcev dr. Chorin piše: Redoma velja produkcija premoga za merilo industrijske konjunktore. V sedanjih razmerah pa to merilo za Ogrsko ne more biti zanesljivo, ker je vsled deviznega položaja uvoz premoga omejen in se je torej potreba gospodinjstva prvič pretežno krila z domačim ogrskim premogom. Zato se produkcija v tekočih mesecih ni omejila, čeprav železnice in industrija tudi letos zmeraj manj porabijo. Industrijska produkcija je proti lanskemu letu tudi letos povečini padala. Najbolj se to nazadovanje pozna pri onih industrijah, ki so v zvezi z agrarno produkcijo ali ki so navezane na investicije javne roke. Sem spadajo industrije strojev, cementa in umetnih gnojil, kojih nazadovanje je izredno veliko. Izjema morejo biti le one industrije, ki krijejo potrebo izdelkov, pred devizno zaporo iz inozemstva uvažanih. V to kategorijo spada velik del tekstilne industrije. A tudi tukaj se kot sploh pri industriji zmeraj bolj kažejo slabe posledice oblikovanja mednarodnega trgovskega prometa. O slabem položaju naše mlinske industrije sploh nočem govoriti in hočem le opozoriti, da vodijo z deviznimi omejitvami spojeni

klirinški dogovori trgovski promet v smer, v kateri se vršijo importi brez utemeljene importne potrebe.

Devizne omejitve so naravno povzročile bolj počasen promet. V Ogrski je agrarno vprašanje najvažnejši in najtežji problem. Zato je prišlo do odredb za zaščito dolžnikov, ki v svojem končnem rezultatu kreditno zmožnost zmanjšajo. Sploh je potek gospodarstva po kreditnem problemu oviran. Pogosto se zdi, da se čimdalje bolj vračamo do bolj primitivne dobe gospodarskega življenja. A to more biti le začasen prehod. Pomanjkanje kreditne zmožnosti ovira prodajo produktov tam, kjer je tudi danes še potreba po njih.

Položaj v Ogrski bo v bodočih mesecih zavisel v prvi vrsti od letine, od prodaje žitnih prejškov ter tudi od rešitve vprašanja glede izvoza živine. Rešitev teh vprašanj pa ni absolutna potreba le s stališča Ogrske, temveč je tudi v interesu onih držav, ki so navezane na ogrski konsum. Mislim, da je bodočnost našega gospodarstva življenja bolj kot kdaj prej v zvezi s svetovnim gospodarstvom. Naša usoda se bo odločila s tem, če se bo mogel mednarodni čut svetovne solidarnosti, kojega pomanjkanje je eden glavnih vzrokov svetovne gospodarske bolezni, uveljaviti ali ne.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna, promet Din 1.494.385-53

V pretečenem tednu so bili radi četrtkovskega praznika samo štirje borzni sestanki a je bil v kljub temu dosežen še za malenkost večji skupni devizni promet kakor v predzadnjem tednu, ki je zaključil s prometom 1 milj. 366 tisoč dinarjev.

Temeljem spodnje tabele izkazuje torkov borzni sestanek s približno tričetrtmilijonskim prometom največji, sredin pa najmanjši dnevni promet in so na poedinih borznih dnevih prevladovali zaključki v devizah Wien, Budimpešta, New York, Curih ter deloma Trst.

23. maja 1932. Din 519.498-87 Wien.
24. maja 1932. Din 738.370-79 Wien—Budimpešta.
25. maja 1932. Din 108.549-08 New York.
27. maja 1932. Din 127.966-81 Curih.

Od celotedskega prometa odpade na zaključke v intervencijskem blagu nekaj čez 400 tisoč dinarjev in privatnem blagu pa en milijon devetdeset tisoč dinarjev.

V primeri s predzadnjim tednom (številke v oklepajih) je bil v minulem tednu v posameznih devizah dosežen naslednji skupni promet (vse v tisočih dinarjev): Amsterdam 9 (0), Berlin 140 (100), Budimpešta 112 (160), Curih 76 (70), London 27 (68), New York 188 (314), Pariz 89 (31), Praga 0 (46), Trst 278 (102) in slednjič Wien 575 (477).

Devizna tečajnica v pretečenem tednu ne kaže nobenih posebnih sprememb. Curih je ostal nespremenjen in bil trgovan na dosedanji bazi 1097-85 za denar in 1102-85 za blago, dočim deviza Wien in Budimpešta še vedno ni beležila.

Iz naslednje tabele:

	Dne 23. maja 1932	
	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2271-52	2282-88
Berlin	1332-87	1343-67
Bruselj	786-30	790-24
Curih	1097-35	1102-85
London	250-57	207-17
New York	5582-63	5610-89
Pariz	221-22	222-34
Praga	166-23	167-09
Trst	287-68	290-08
	Dne 27. maja 1932	
	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2273-72	2285-08
Berlin	1325-17	1335-97
Bruselj	785-70	789-64
Curih	1097-35	1102-85
London	206-23	207-83
New York	5581-25	5609-51
Pariz	221-27	222-39
Praga	166-34	167-20
Trst	287-30	289-70

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: **Tovarna otroških vozičkov Kucler & Comp.**

Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja otroških vozičkov, sestavljanje vozniških koles, nakup in prodaja v to stroko spadajočih izdelkov in polizdelkov.

Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. aprila 1932.

Družabniki Kucler Stanko in Mrzlikar Franc, tovarnarja v Ljubljani VII., Lepodvorska ulica št. 3.

Za namestovanje upravičen: Zastopstvo je kolektivno po obeh družabnikih.

Podpis firme: Pod firmo, napisano od enega izmed družabnikov lastnoročno ali pa s štampiljko odtisnjeno firmo pristavita oba družabnika kolektivno svoja osebna podpisa.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 15. aprila 1932.

Firm 371/32. — Rg. A. VII 97/1.

Sedež: Maribor.
Besedilo: **Automatični bife v Mariboru, družba z omejeno zavezo.**

Obratni predmet: Prodaja mrzlih in toplih jestvin vseh vrst, toplih in mrzlih pičjač vsake vrste na drobno v bifeju tvrdke in nakup vsega za to potrebnega blaga.

Družbena pogodba z dne 11. aprila 1932, posl. št. 881.

Visokost glavnice: Din 90.000.—

je razvidno, da so od ponedeljka na petek (27. m. m.) popustili tečaj devize Berlin za 7-7 točke, New Yorka za 1-4 točke, Bruslja za 0-6 točke in Trsta za 0-38 točke. Nasprotno pa so v tem času okrepile svoj tečaj sledeče devize: Amsterdam (za 2-2 poena), London (za 0-7 poena), Pariz (za 0-05 poena) in Praga (za 0-09 poena). Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca še vedno zelo mlačna, brez zaključkov

Industrijski papirji so tudi ves minuli teden beležili ob nespremenjenih tečajih in sicer Stavbna družba d. d. po 40 dinarjev a Tvorница za dušik d. d. v Rušah po 125 dinarjev.

V Blairovih posojilih ni bilo prometa, dočim so bile notice za 8% posojilo od ponedeljka na petek 49—, 46—, 46— in 48—, za 7% posojilo pa 42— v petek dne 27. m. m., na ostale borzne dneve po 43—.

Lesno tržišče

V mehkem lesu je bilo v zadnjem času povpraševanje po deskah III., IV., 4 m, podmera 18, 24 za izdelovanje zabojev. Radi visokih železniških tarif pa Slovenija ni prišla v poštev, ker pri že tako nizkih cenah ni mogla konkurirati z blagom iz Gorskoga Kotarja.

V bukovini se iščejo neobrobjeni plohi I., II., III. v dimenzijah 50, 70 in 100 mm debeline, od 17 cm širine naprej, od 3 m dolžine naprej, popolnoma suho blago.

V hrastovini ni nobenih povpraševanj. Iščejo se hrastove frize 70% I., 30% II. suho, lepo obdelano blago.

V tramih se situacija ni spremenila. Išče in kupuje se le blago po noti, cene pa se niso izboljšale.

Tečaj 1. junija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2272-62	2283-98
Berlin 100 M	1320-22	1331-02
Bruselj 100 belg	783-77	787-71
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1097-35	1102-85
London 1 funt	206-12	207-72
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5579-88	5608-14
Pariz 100 fr.	221-24	222-36
Praga 100 kron	166-23	167-09
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	287-30	289-70

Na to vplačani zneski v gotovini: 30.000 dinarjev.

Poslovodje: 1. Valjak Gjuro, lastnik Union kina v Mariboru, Cafova ulica št. 7, 2. Guštin Julij, solastnik Grajskega kina v Mariboru, Maistrova ulica št. 19.

Za nadomestovanje upravičena: po dva poslovodji kolektivno.

Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta: po dva poslovodji kolektivno, tako da pristavita pod natisnjeno ali po komerkoli napisano ali s štampiljko odtisnjeno besedilo tvrdke svoj lastnoročni podpis.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru dne 19. maja 1932.

Firm. 502/32. — Rg. C. II 89/1.

Sedež: **Celje-Spodnja Hudinja.**
Besedilo: **Gajšek & drug.**

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Družabnika: Sodin Blaž, industrijalec v Celju in Gajšek Viljemina, trgovka v Celju. Družbena oblika: Javna trgovska družba od 1. maja 1932.

Za namestovanje je upravičen in firmo podpisuje družabnik Sodin Blaž sam.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 18. maja 1932.

Firm. 191/32. — Rg. A. II 145/2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: **Theresia Eger.**

Obratni predmet: **manufakturna trgovina.**

Obratni predmet odslej: Trgovina z mešanim blagom.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. aprila 1932.

Firm. 404 — Rg. A H 58/6.

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Chemotechna, kemični laboratorij, družba z o. z.

Glason »odstopne pogodbe in pogodbe o izpremembi družabne pogodbe z dne 21. julija 1922, opr. št. 7846, in dodatne pogodbe z dne 20. novembra 1922, opr. št. 8167« z dne 6. aprila 1932, opr. št. 18.403, se je temeljna družabna pogodba te družbe izpremenila v točkah »Petič« in »Šestič« in »Dvanajstič«.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 15. aprila 1932.

Firm. 377 — Rg C II 23/16.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: »Ekspedite« mednarodna spedičija, družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: izvrševanje mednarodne spedičije, vskladiščenje prevozov, reklamacij in trgovina s kurivom.

Izbrisi se dosedanji poslovodja Gregorič Franjo.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,

odd. III., dne 7. aprila 1932.

Firm. 272/32 — Reg. C II 13/6.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Jugoslovanska tovarna za izdelovanje dr. Oetkerjevega pecilnega praška družba z o. z.

Družbina pogodba se je izpremenila na obnem zboru dne 9. marca 1932 v točkah »devetič«, »desetič« in »trinajstič« ter temeljni družba odslej na družbeni pogodbi z dne 15. septembra 1926, posl. št. 2757, izpremenjeni z notarskimi pismi z dne 22. septembra 1927, posl. št. 4010, z dne 8. julija 1927, posl. št. 6202.

Izbrisi se dosedanji poslovodja Hornberg Gustav, vpišeta pa nova poslovodja Grandl Karol, uradnik, Vöslau, Badnerstrasse 34, in König Walter, ravnatelj, Baden bei Wien, Bahngasse 8.

Prokura se je podelila: 1. Hornberg Kati, roj. Gohring, družabnici tvrdke, Baden bei Wien, Biondegasse; 2. König Heleni, roj. Hornberg, družabnici tvrdke, Baden bei Wien, Bahngasse 8; 3. Königu Rudolfu, uradniku, Baden bei Wien, Bahngasse 8; 4. Draksler Mariji, uradnici v Mariboru-Studencih, Kralja Petra cesta 90.

Občni zbor z dne 9. marca 1932 je sklenil v smislu točke »desetič« (č) izpremenjene družabne pogodbe, da so za skupno zastopstvo družbe in za skupno podpisovanje tvrdke upravičeni:

- po dva poslovodji kolektivno,
- po eden prokurist skupno s poslovodjem Grandlom Karolom ali s poslovodjem Königom Wilherjem kolektivno,
- po dva prokurista kolektivno,
- poslovodja Zec Franc, skupno s prokuristinja Hornberg Kato ali skupno s prokuristom Königom Rudolfom.

Okrožno kot trgovinsko sodišče

v Mariboru,

dne 21. aprila 1932.

Firm. 327/32 — Rg C II 11/17.

Gospodarske šole

Pod tem naslovom piše g. M. Savič v »Jugoslav. Lloyd« sledeče:

Ze v mladosti moramo pričeti pripravljati se na gospodarsko življenje; začeti moramo že z 11. letom življenja. Imeli bi osnovne šole s štirimi razredi, kojih program bi bil več ali manj enak za vse.

Učitelji bi bili dosedanji učitelji osnovne šole. Dalje bi imeli meščanske šole, ki bi se delile na poljedelske, obrtne in trgovske.

Poljedelske šole bi bile štirirazredne po vaseh in v njih bi se razen računstva, prirodopisa, trgovske geografije in knjigovodstva predavalo še spoznavanje vseh vrst zemlje, prirprava in obdelava zemlje, namakanje, ročno in strojno obdelovanje, sejanje, okopavanje, osipanje, košnja, žetev, mlatev, negovanje pašnikov, spravljjanje sena, silosi, itd., negovanje sadovnjakov, sušenje in pobiranje sadja, obdelovanje vrta, živinorejstvo, čebelarstvo, higijena ljudi in živali, trgovina poljedelskih proizvodov. V začetku bi poučevali dijaki, ki so dokončali srednješolske študije (kot pomočniki) in visoke poljedelske šole ali poredni učitelji osnovnih šol, ki so v praksi pokazali, da so v stanju poučevati na takih šolah. Poleg šol bi imeli hleve za živino in orodje ter 20 ha zemlje. To polje bi obdelovali ali direktor in profesorji ali pomočniki na svoj račun, a v primeru, da nimajo sredstev, bi jim banovine dajale sredstva za obdelovanje, katera bi oni vračali. Naše poljedelske šole bi se delile na ženske in moške, kjer bi se moški učili še državljskih pravic in dolžnosti, ženske pa gospodinjstva. Oni, ki bi hoteli nadalje študirati, bi lahko to nadaljevali na srednjih poljedelskih šolah, kjer bi se lahko izučili za učitelje pomočnike višjih šol. Ti pomočniki bi po petih letih polagali izpit in dobili s tem pravico do poučevanja na vaških poljedelskih šolah. Za vzgajanje vaških in strokovno-poljedelskih šol bi se ustanovil odsek na poljedelski fakulteti univerze.

Razen teh šol bi imeli še specialne šole za šumarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, živinorejstvo, mlekarstvo, kjer bi se vzgajali specialisti za te grane poljedelstva. Te šole bi trajale 1—4 let, one z manj kot 2 leti, bi bile le praktične šole, one preko 2 let pa bi bile kot srednje poljedelske šole.

Na podoben način bi bile organizirane tudi obrtne šole. Poleg teh pa bi se ustanovile še šole za hišno industrijo s trajanjem 1—2 let ter specialne šole za vse mogoče obrti.

V vsakem mestu bi morale obstojati nižje trgovske šole, trajajoče 4 leta, kjer bi se sprejemali učenci, ki so končali osnovno šolo. Učenci trgovske šole bi lahko stopili v trgovsko akademijo in nato dalje v višje trgovske šole. Boljši dijaki bi se pošiljali tudi v inozemstvo.

Gimnazije in realke bi obstojale samo kot srednje šole od 5. do 8. razreda in bi se v nje sprejemali dijaki iz nižjih vaških poljedelskih in trgovskih šol s sprejemnim izpitom.

V gimnazijah bi se učili dijaki mehanično in kemično tehnologijo, tujo literaturo, a popolnoma bi se opustili stari jeziki.

Za ženske bi se ustanovile po mestih nižje trgovske šole s specialnim učenjem strojepisja in stenografije poleg poznavanja življenjskih potrebščin.

Prav tako bi se na univerzah ustanovile posebne stolice za poznavanje blaga, korespondenco, trgovsko, industrijsko in obrtno politiko.

Vse to svedoča ni mogoče naenkrat doseči, toda postopoma bomo lahko vse dosegli in s tem gospodarsko napredovali.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. junija t. l. ponudbe glede dobave 800 kg svinčenega minija in 900 kg luskinasto oklopne sive barve. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. junija t. l. ponudbe glede dobave 50 tub sidla, 50 kg olja proti prahu, 20 kg lane-nega olja in 3 kg parketne paste; do 13. junija t. l. pa glede dobave 5 marmornatih plošč in 14.000 komadov plačilnih kuvert. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg sladkorja, 40.000 kg moke, 2000 kg kave in 4000 kg riža. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. junija t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala, Bergmanovih cevi, varoval, kablove mase, ampermetrov, bakrene pločevine, gumijevih rokavic, žice itd., strelovodne naprave za telefonsko centralo ter raznega drugega telefonskega materiala ter glede dobave 2 kadi za kopanje. — Komanda pomorskega arsenala Tivat sprejema do 22. junija t. l. ponudbe glede dobave brusnih kamnov; do 23. junija t. l. pa glede dobave lesa, žice, izolatorjev, cevi, vijakov, žarnic itd. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 10. junija t. l. pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu glede dobave 38 ton motornega olja, 630 ton plinskega olja; dne 15. junija t. l. glede dobave 12.500 parov čevljev, dne 18. junija t. l. glede dobave čolnov; dne 9. julija t. l. pa glede dobave 3800 ton olja za kurjenje. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 21. junija t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave živil (testenine, riž, zdrob, olje, krompir, kis, sladkor, čebula, kava, čaj itd.).

Oddaja del pri popravilih konjušnice vojašnice Jelačić v Zagrebu se bo vršila potom ofertne licitacije dne 22. junija t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Oddaja zakupa restavracije na postaji Bjelovar se bo vršila potom ofertne licitacije dne 4. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Jugoslavija in srednjeevropska gospodarska vprašanja.

G. M. Eisen iz Zagreba piše v »N. Fr. Pr.« med drugim: Tudi v jugoslovanski javnosti, posebno pa še v jugoslov. gospodarskih krogih, se zasleduje stremenje po gospodarski spojitvi Srednje Evrope z velikim zanimanjem. To se je videlo že pri načrtu nemško-avstrijske carinske unije. Nad 25 odstotkov vrednosti jugoslov. izvoza gre tudi še danes v Avstrijo in Nemčijo in ca 35 odstotkov jugoslov. uvoza pride od tam. V letošnjem letu se je vsa jugoslovanska zunanja trgovina izredno skrčila, kot vidimo to tudi v drugih de-

želah, a delež Avstrije in Nemčije je ostal še zmeraj precejšen.

Sploh je danes aktualno vprašanje, kakšni so trgovski odnošaji Jugoslavije do vseh njenih sosedov. In tu je treba opozoriti na dejstvo, da je Italija kot redni odjemalec 25 do 30 odstotkov jugoslovanske izvozne vrednosti za eksport Jugoslavije prav posebnega pomena. A tudi Češkoslovaška je v preteklem letu 1931 kot odjemalka 15 odstotkov jugoslovanskega izvoza stopila na tisto mesto, na katerem je Avstrija. Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo so dovedla do nove trgovinske pogodbe. Po jugoslov. statistiki je dobavila Jugoslavija Italiji v preteklem letu za skoraj 1200 milijonov Din blaga, v prvi vrsti les, živino in jajca, kupila je pa od Italije za manj kot 500 milijonov Din. Pri zadnjih pogajanjih so Italijani zlasti izrazili željo po zmanjšanju tega nerazmerja, in jugoslovanski zastopniki so se trudili, da tej želji ustrezijo. Za gojitev in intenziviranje trgovskih stikov med obema deželama je bil osnovan stalen jugoslov.-italijanski odbor.

Čeprav opozarjamo jugoslov. gospodarski krogi pri vseh narodnih in mednarodnih razgovorih zelo močno na važnega italijanskega kupca, se vendar hkrati računski srednjeevropskimi trgi, dobro vedoč, da ostanejo ti trgi za izvoz in uvoz Jugoslavije naravnega velikega pomena. Pri tem je bil z zadoščenjem sprejet novi klirinški dogovor med Avstrijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski strokovnjaki so trgovsko-politična vprašanja Srednje Evrope, zlasti vprašanje preferenčnega sistema, temeljito preštudirali, tako tudi bivši minister dr. Frangeš. Pri vseh raziskovanjih se je javno ugotovilo, da so prodajni interesi Jugoslavije zelo navezani na dežele, ki predstavljajo danes glavne odjemalce Jugoslavije. Da jugoslovansko gospodarstvo ne odobrava sedanjega medsebojnega zapiranja držav, je predsednik Zagrebške trgovske zbornice pravkar z močnim podarkom obrazložil. Mnenje Jugoslavije v tekočih gospodarskih vprašanjih Srednje Evrope se giblje torej v smeri, da se je treba držati preferenčne misli, in sicer tako, da si skuša zagotoviti Jugoslavija v sosednem severu in zahodu stara prodajna ozemlja, zlasti za produkte svojega poljedelstva in gozdarstva, in da ostane za to pripravljena za protiusluge glede uvoza industrijskih izdelkov.

Razno

Banka za mednarodna odplačila. Drugo letno poročilo te banke se temeljito peča z gospodarskim položajem, ki je povzročil, da je postala banka zmeraj bolj instrument za sodelovanje centralnih bank in centralno mesto za devizne zaloge. Mednarodno kratkoročno zadolženje, ki je znašalo v pričetku leta 1931 več kot 50 milijard švicarskih frankov, se je z odplačili znižalo za več kot 30 milijard, kar smatrajo kot odporno silo, ki tiči v gospodarskem sistemu. Pri obnovi splošne kreditne strukture bo sodelovanje centralnih bank gotovo zelo koristno, a prava rešitev zahteva odločno in skupno akcijo vlad.

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6**

REG. Z. Z O. Z.
NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:
SALDA-KONTE, ŠTRACE, JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMALNE
KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

**Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!**

**Tiskarna
MERKUR
LJUBLJANA**

Gregorčičeva ulica št. 23
TELEFON 25-52

se priporoča za naročila
vseh uradnih in trgov-
skih tiskovin. Tiska vi-
zitetke, memorande, ku-
verte, časopise, knjige,
brošure, cenike, statuta,
tabele, letake i. t. d.
dobavlja točno in po
zmernih cenah. Za večja
naročila zahtevajte pro-
račune!

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Zelo ličen avto

še 3 leta v prometu
prodam zelo poceni
Poraba bencina je minimalna — motor odličan
Ponudbe prosim na upravo „Trgovskega lista“ pod
značko „Elegantna limuzina“

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zantevajte cenik!